

**«Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі
Техникалық реттеу және метрология комитетінің Алматы облысы
бойынша департаменті» РММ-нің сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне
ішкі талдау қорытындысы бойынша жай-күйі туралы
ТАЛДАМАЛЫ АНЫҚТАМА**

**Қонаев қаласы
Рауан ы/а, Линия 3а көшесі, 15 үй
04.09.2026 жыл**

Техникалық реттеу және метрология Комитетінің Алматы облысы бойынша департаменті қызметіне ішкі талдау Департамент басшысының 2026 жылғы 03 тамыздағы № 20-ОД бұйрығы негізінде жүргізілді.

Өткізу орны:

Қонаев қаласы Рауан ы/а, Линия 3а көшесі, 15 үй

Өткізу мерзімі:

2026 жылғы 31 тамызынан 2026 жылғы 04 қыркүйек

Ішкі талдау жүргізу кезеңі:

2025 жылдың 01 тамызынан 2026 жылдың 31 шілдесі

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау ұсыныстар және негізде жүргізілді:

- Қазақстан Республикасының Конституциясымен;
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен;
- Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидалары;
- Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің төрағасы 2023 жылғы 30 желтоқсандағы бекіткен № 488 сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылды:

- 1) талдау объектісінің қызметіне қатысты нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

1) талдау объектісінің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау:

Департамент өз қызметін, «Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесінің және оның аумақтық бөлімшелерінің ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрінің м.а. 2019 жылғы 25 шілдедегі № 9

бұйрығымен бекітілген 3-қосымшаға сәйкес «Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің Алматы қаласы бойынша департаменті» Республикалық мемлекеттік мекемесінің ережесіне сәйкес өз қызметін жүзеге асырады (бұдан әрі - Ереже).

Департамент өз қызметінде және техникалық реттеу, өлшем бірлігін қамтамасыз ету және аккредиттеу саласындағы саясатты іске асыру үшін Қазақстан Республикасының мынадай заңдары мен Кодекстерін басшылыққа алады:

1. «Техникалық реттеу туралы»;
2. «Өлшем бірлігін қамтамасыз ету туралы»;
3. «Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы»;
4. «Стандарттау туралы»;
5. «Бағалы металдар мен асыл тастар туралы»;
6. «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы»;
7. «Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік Кодексімен»;
8. «Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік Кодексімен».

Қазақстан Республикасының осы заңдары мен Кодекстерін іске асыру Қазақстан Республикасы Үкіметінің заңға тәуелді актілері және Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция Министрлігінің бұйрықтары негізінде бақылау және қадағалау субъектілеріне (объектілеріне) мемлекеттік бақылау және қадағалау жүргізу арқылы жүзеге асырылады.

Талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтауға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау кезінде мынадай мәселелер қаралды:

- 1) персоналды басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдарды айқындау;
- 2) мүдделер қақтығысын реттеу;
- 3) мемлекеттік қызметтер көрсету;
- 4) рұқсат беру функцияларын іске асыру;
- 5) Бақылау-тексеру функцияларын іске асыру;
- 6) бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу;
- 7) жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу;
- 8) Ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану;
- 9) талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер.

Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметте сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтауға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау кезінде мынаны көрсетті:

1. Персоналды басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдарды айқындау

2025 жылдың 01 тамыздан 2026 жылдың 31 шілдесінің жағдайы бойынша Департаментте штат кестесіне сәйкес 3 қызметкер: 1-басшы, 2-бас маман.

Қазіргі уақытта, Департамент бос лауазымдар жоқ.

Өзіне тән емес жұмыстарды оңтайландыру және босату мақсатында аумақтық бөлімшеден барлық кадр саясаты туындайтын мәселелерді жедел шешу үшін министрлікке берілді.

Бүгінгі таңда Департамент қызметкерлері арасында әлеуметтік желілерде теріс пікірлер және теріс моральдық-психологиялық ахуал анықталған жоқ.

- *НҚА, бизнес-процестердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің атауы*

Департамент өз жұмысында сыбайлас жемқорлық тәуекелін болдырмау үшін «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік қызмет туралы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының заңдарын, «Қазақстан Республикасының Еңбек кодексін», «Мемлекеттік қызметті өткерудің кейбір мәселелері туралы», «Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің әдеп нормалары мен мінез-құлық қағидаларын одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» Президенттің Жарлықтарын, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет саласындағы нормативтік құқықтық актілерімен және басқа да нормативтік құқықтық актілерді басшылыққа алады.

Жұмыста пайдаланылатын НҚА-ны жоғары тұрған мемлекеттік орган қабылдайды, сол арқылы НҚА-да сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жол берілмейді.

- *сыбайлас жемқорлық тәуекелінің сипаттамасы;*

- *сыбайлас жемқорлық функцияларының шамамен тізімі;*

1. Мүдделер қақтығысын реттеу

Департаменттің техникалық реттеу, сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу, өлшем бірлігін қамтамасыз ету, бағалы металдар мен асыл тастарды өткізу саласындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау функциялары бар.

Алайда, Департаменттің әдеп жөніндегі уәкілі күнделікті негізде Департамент қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және Әдеп кодексін қатаң сақтау бойынша нұсқама жүргізеді (нұсқама жүргізу журналы бар). Бұдан басқа, Әдеп жөніндегі уәкіл өзінің лауазымдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасын мүлтіксіз сақтау жөнінде түсіндіру жұмыстарын жүргізеді.

- *сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдар тізбесі;*

Осы тізбеге Департаменттегі мемлекеттік қызметшілердің барлық штаттық лауазымдары кіреді.

Алайда, жоғарыда айтылғандай, Департаменттің әдеп жөніндегі уәкілі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселесі қатаң бақылауда тұр. Бұдан басқа, Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің Әдеп жөніндегі уәкілі, сондай-ақ Қазақстан Республикасы

Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің Әдеп жөніндегі уәкілі ZOOM құралдары бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және Мемлекеттік қызмет саласындағы уәкілетті органдарды шақыра отырып, түсіндіру жұмыстарын, семинарлар, кеңестер өткізеді.

- оны жою бойынша ұсыныстар

Департаментке жүктелген мемлекеттік бақылау және қадағалау функцияларын жүзеге асыру кезінде бұзушылықтардың алдын алу және алдын алу жөніндегі жұмыстарды жалғастыру.

2. Мүдделер қақтығысын реттеу

Департамент Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің аумақтық бөлімшесі болып табылады.

Барлық кадр саясатының орталықтандырылған басқармасына байланысты Министрлік Әдеп жөніндегі уәкілдер институты бойынша белсенді жұмыс жүргізуде. Оның шеңберінде Департамент басшысы Департамент қызметкерлері тарапынан қызметтік уақытта да, одан тыс уақытта да Әдеп кодексін сақтау бойынша мәселелермен айналысады және жүргізеді.

Бұдан басқа, Департамент қызметкерлерінің әлеуметтік желілеріне тұрақты негізде мониторинг жүргізіледі және моральдық-психологиялық ахуал бойынша тоқсан сайынғы сауалнама жүргізіледі.

Департаментте талданған кезеңде мүдделер қақтығысы болған жоқ.

3. Мемлекеттік қызмет көрсету;

Талдау кезінде Департаменттің Мемлекеттік қызмет көрсету бойынша өкілеттігі жоқ және қызмет көрсетпейтіні анықталды.

4. Рұқсат беру функцияларын іске асыру;

«Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесінің және оның аумақтық бөлімшелерінің ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрінің міндетін атқарушының 2019 жылғы 25 шілдедегі № 9 бұйрығының 15-тармағының 5) тармақшасына сәйкес Департамент функциясына өтініш берушінің біліктілік және рұқсат беру талаптарын бекіту туралы Нормативтік құқықтық актілерде өтініш берушіге бару қажеттілігі болған жағдайда бақылау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау тәртібімен жүзеге асырылатын рұқсат және (немесе) рұқсатқа қосымша берілгенге дейін өтініш берушінің біліктілік немесе рұқсат беру талаптарына сәйкестігі бөлігінде Қазақстан Республикасының Рұқсаттар және хабарламалар туралы заңнамасының сақталуына рұқсат беру бақылауын жүзеге асыру кіреді, нәтижелері бойынша өтініш берушінің біліктілік немесе рұқсат беру талаптарына сәйкестігі немесе сәйкес еместігі

туралы қорытынды жасалады.

2025 жылдың 01 тамызынан 2026 жылдың 31 шілдесі аралығында Департамент рұқсат беру бақылауын жүзеге асырмады.

5. Бақылау-тексеру функцияларын іске асыру

«Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесінің және оның аумақтық бөлімшелерінің ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрінің м. а. 2019 жылғы 25 шілдедегі № 9 бұйрығымен бекітілген Ережеге сәйкес Департаменттің міндеттері:

мемлекеттік саясатты іске асыру және техникалық реттеу саласында мемлекеттік бақылау мен қадағалауды, өлшем бірлігін қамтамасыз ету, зергерлік бұйымдар мен басқа да бұйымдардың сәйкестігін бағалау және өткізу саласында аккредиттеу салаларында мемлекеттік бақылауды және қадағалауды жүзеге асыру.

Департамент заңды тұлғаларға, оның ішінде мемлекеттік органдарға, заңды тұлғалардың филиалдары мен өкілдіктеріне қатысты мемлекеттік бақылауды Қазақстан Республикасының қолданыстағы Кәсіпкерлік кодексінің талаптарына сәйкес жүзеге асырады.

Осылайша, 2025 жылдың 01 тамызынан 2026 жылдың 31 шілдесі аралығында 197 тексеру жүргізілді.

Оның ішінде: - субъектіге (объектіге) бару арқылы 15 профилактикалық бақылау; - субъектіге (объектіге) бармай - ақ 154 профилактикалық бақылау; - жоспардан тыс 21 тексеру; - басқа мемлекеттік органдармен (прокуратурамен) 7 бірлескен тексеру.

6. Бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу

Бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу жөніндегі барлық жұмыстарды орталықтандырылған жоғары тұрған мемлекеттік орган Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі атынан жүргізеді.

7. Жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу

Талдау кезінде Департаменттің жеке және заңды тұлғалармен Шарт жасасуға өкілеттігі жоқ екендігі анықталды.

8. Ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану

Талдау кезінде Департамент Ақпараттық жүйелерді әзірлемейтіні, жұмыста ҚР СИМ ТРМК ақпараттық жүйелермен, сондай-ақ халықтың кең ауқымына қолжетімді ақпараттық жүйелермен пайдаланатыны анықталды.

9. Талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер:

- жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау сапасы

2025 жылдың 01 тамызынан 2026 жылдың 31 шілдесі аралығында - Департамент атына жеке және заңды тұлғалардан 155 өтініш келіп түсті.

Жеке және заңды тұлғалардың барлық 155 өтініштері Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік - процестік кодексіне сәйкес заңда белгіленген мерзімдерді бұзбай, белгіленген тәртіппен қаралды.

- қызметтік этиканы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларын сақтау

Әрбір тексеруге шыққан кезде Департамент мамандары «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңға және «Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің әдеп нормалары мен мінез-құлық қағидаларын одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 29 желтоқсандағы № 153 Жарлығына сәйкес нұсқаулықтан өтеді, одан кейін сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың сақталуы туралы нұсқама жүргізу туралы журналға қол қояды.

Департамент сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу бойынша жұмыстар жүргізуде. Осылайша, талданып отырған кезеңде Департамент қызметкерлері «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік қызмет туралы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы», «Қазақстан Республикасының Қылмыстық Кодексі» заңдары мен «Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің әдеп нормалары мен мінез-құлық қағидаларын одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығына түсініктеме берілген он екі іс-шараға қатысты.

- талдау пәнінен туындайтын өзге де мәселелер:

2025 жылдың 01 тамызынан 2026 жылдың 31 шілдесі аралығында ақпарат көздеріне талдау жүргізу, атап айтқанда:

- бөлімшенің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілер;
- бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдар;
- бөлімшеге түскен жеке және заңды тұлғалардың өтініштері;
- прокурорлық қадағалау актілері;
- сот актілері;
- Қазақстан Республикасының заңнамасымен ұсынуға жол берілетін өзге де мәліметтер.

2025 жылдың 01 тамызынан 2026 жылдың 31 шілдесі аралығында сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталмады.

Талдауды келесі құрамдағы жұмыс тобы жүргізді:

А.М. Шерьязданов



Жұмыс тобының мүшесі

Н.А. Пирманбетова



Жұмыс тобының мүшесі

Е.Н. Әбікенов



Жұмыс тобының мүшесі